

El camí que em va portar a l'enginyeria

No recordo haver decidit mai que volia ser enginyer. Mirat amb perspectiva, crec que la meva orientació professional es va començar a definir molt abans que jo fos capaç de posar-li un nom, a través d'una suma de vivències familiars que van anar despertant en mi una curiositat cada vegada més gran per entendre com funcionaven les coses i, sobretot, per intentar arreglar-les o fer-les funcionar d'una manera diferent.

El pare era electricista, d'aquells que semblaven tenir una intuïció especial davant d'una avaria, capaços d'imaginar on podia trobar-se el problema abans fins i tot d'obrir la caixa d'eines. Jo el veia treballar i volia imitar-lo; ell, en lloc d'apartar-me, aprofitava el meu interès per explicar-me què feia i per què. Les primeres víctimes d'aquella curiositat no van ser les instal·lacions elèctriques, sinó les meves joguines, que acabaven desmuntades per descobrir què hi havia a dins i si era possible tornar-les a muntar, o fer-les funcionar de manera diferent d'aquella per a la qual havien estat fabricades.

L'avi patern, a qui no vaig arribar a conèixer, però de qui vaig sentir parlar al pare tota la vida amb admiració, havia estat restaurador del Museu Nacional d'Art de Catalunya, especialitzat en dauradura, i aquella activitat tenia per a mi alguna cosa de fascinant: treballar amb les mans, conèixer els materials i les tècniques, i ser capaç de retornar a una obra d'art l'esplendor que el pas del temps li havia fet perdre. Aquell avi es va convertir també en una referència, en la imatge d'un home que havia fet del coneixement del seu ofici una manera de crear valor.

Com a tants altres nascuts al Poble-sec, el Palau Nacional i les fonts de Montjuïc formaven part del meu imaginari des de petit. Per això em fascinava encara més pensar que l'avi havia treballat restaurant obres d'art en aquell mateix indret que jo veia des de casa, mentre que el pare havia participat en el manteniment de les fonts de Montjuïc, tan presents en la vida del barri.

Aquesta relació amb l'ofici es feia encara més propera a casa, perquè els pares havien muntat un petit taller al jardí de la planta baixa. Al principi, el pare hi fabricava reactàncies i bobinava motors elèctrics en les estones lliures que li deixava la seva feina, però va

arribar un moment en què no donava a l'abast, i la mare es va oferir a ajudar-lo. Aviat li va ensenyar a bobinar motors: ella no tenia formació tècnica, però posseïa una precisió i una paciència que jo contemplava fascinat mentre anava col·locant els fils de coure, volta rere volta, fins a convertir aquell conjunt caòtic en el bobinatge precís d'un motor.

L'avi matern era pagès, d'un món aparentment allunyat de l'electricitat, però gaudia veient-me jugar al taller. Sovint li deia a la mare, amb orgull i amb aquella veu solemne de saviesa popular, que aquell marrec seria enginyer: als anys seixanta, per a una família de gent de camp, la paraula tenia una significació especial, la promesa d'un futur diferent del que havien conegut les generacions anteriors. La frase va quedar gravada en la meva memòria, i amb els anys va anar adquirint un significat que aleshores ningú no podia imaginar.

Quan va arribar el moment d'escollir estudis, vaig optar per la Formació Professional en lloc del camí més habitual del BUP i el COU, perquè volia una formació tècnica abans de l'enginyeria. Decidir-me no va ser tan senzill com sembla ara: recordo cares de sorpresa de mestres i companys, i algun comentari que em feia dubtar —que era un camí "de segona" que allargava un any els estudis. Com més ho pensava, però, més clar tenia que volia conèixer els materials i la realitat pràctica abans d'endinsar-me en la teoria, i vaig decidir confiar en aquella intuïció.

Aquells anys em van servir també per ajudar de debò els meus pares al taller, ja posant-hi les mans, cosa que va reforçar la meua idea d'aprendre l'ofici des de l'arrel, i combinava vuit hores de feina amb sis d'estudi per autofinançar-me. En aquell temps vaig fer també el servei militar a la Marina, com el meu pare, i vaig aprofitar l'ocasió per ampliar la meua formació amb el curs de Caporal Electricista, on vaig exercir l'ofici en un context tan nou com complicat. Aquella experiència acumulada em va permetre començar a treballar l'endemà mateix de tornar del servei militar en una empresa d'automatització, cosa que va intensificar la meua formació cap a l'enginyeria.

Continuar els estudis no va ser gens fàcil: en aquells temps, estudiar i treballar alhora no era gaire recomanable, i més d'un em va advertir que amb aquell ritme no aguantaria

fins al final. Però a força d'hores d'estudi, robades a les nits i als caps de setmana, i de moltes ganes d'aprendre, vaig aconseguir acabar la carrera. Encara recordo quan hi vaig anar per primer cop, al Col·legi d'Enginyers, a l'antiga seu del Passeig de Gràcia, amb aquella barreja de nervis i d'orgull tranquil de qui sap que s'ho ha guanyat pas a pas. Mentre pujava les escales, sentint ressonar els meus propis passos en aquell edifici, em venien de cop els records de totes aquelles persones que, cadascuna a la seva manera, ho havien fet possible, i la profecia de l'avi tornava a la memòria amb tota la força de la seva veu. Aquell marrec que desmuntava les joguines, per fi, ja era enginyer. Tant de bo ho hagués pogut veure.

Uns mesos després va néixer el meu fill, i després de l'alegria del moment, amb un cert vertigen, em preguntava si jo seria capaç de transmetre-li els mateixos valors per trobar el seu propi camí.

I mentre escric això, em ve al cap una frase de Teach Your Children, de Crosby, Stills, Nash & Young: «*And so, become yourself.*» Vaig rebre una herència de curiositat, esforç i respecte per l'ofici, i la vaig acabar convertint en el meu propi camí, fet també de dubtes i d'entrebancs superats.

El Marrec que va ser enginyer